

Představujeme Univerzitní knihovnu

text: Pavel Korelus

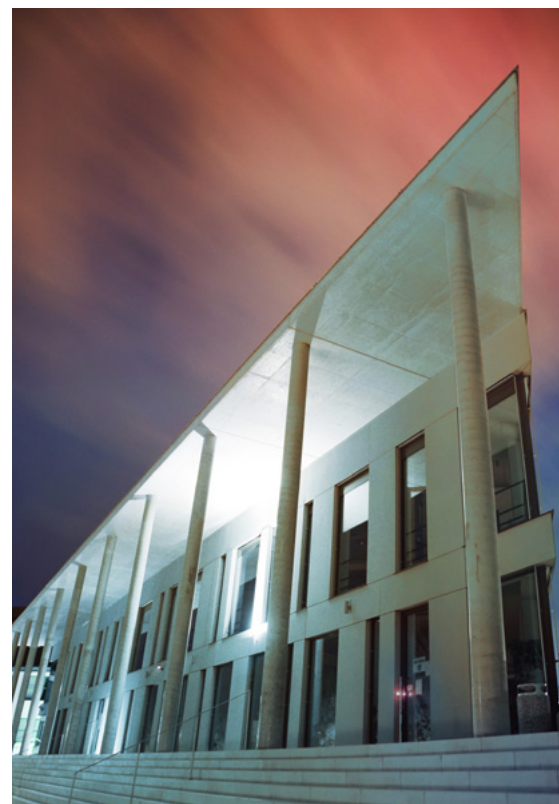
Knihovna je jedním z hlavních symbolů vzdělanosti. Ve fondu Univerzitní knihovny Západočeské univerzity v Plzni jich už jsou statisíce a další neustále přibývají, aby měli čtenáři z řad studentů, zaměstnanců, absolventů i veřejnosti k dispozici potřebné a relevantní informace. Současnou podobu získala Univerzitní knihovna v roce 1998, kdy vznikla sloučením jednotlivých fakultních knihoven. Dnes ji tvoří Knihovna Bory, dále Filozofická a právnická knihovna v sádkách Pětatřicátníků, Pedagogická knihovna na Klatovské třídě, Knihovna zdravotnických studií v Sedláčkově ulici a Ekonomická knihovna v Chebu.

Nezbytnou součástí Univerzitní knihovny je také vydavatelství. Díky vydaným publikacím mohou pracovníci a pracoviště univerzity seznámit ostatní se svou odbornou činností i jejími výsledky a ke studentům se tak dostávají odborné a učební texty, skripta s aktuálním obsahem i vědecké publikace. Na grafické úpravě obálek takových publikací se často podílejí absolventi Fakulty designu a umění Ladislava Sutnara. Kromě toho vydavatelství zajišťuje překlady, jazykové korektury a další služby spojené s vydáváním knih. O tom, že nezahálí, se přesvědčte na webu e-shop.zcu.cz. V roce 2001 získala Knihovna Bory novou budovu ve stále ještě rostoucím areálu kampusu. Tehdy fond celé Univerzitní knihovny čítal 380 855 knihovních jednotek neboli knih, časopisů a nejrůznějších dalších dokumentů a nosičů, které jsou v jednotlivých pobočkách k dispozici. V navazující přístavbě, dokončené v roce 2014, se rozšířila především o skupinové a individuální studovny, kavárnu, informační centrum a relaxační zónu. Také knihovní fond průběžně roste. Podle statistik za rok 2020 se Univerzitní knihovna (včetně všech poboček) mohla pochlubit 544 263 knihovními jednotkami.

Koronavirová pandemie byla pro Univerzitní knihovnu výzvou. Stejně jako další instituce musela najít řešení, jak nabízet své služby ve stejné kvalitě, ovšem v jiné formě. Studenti využívali online konzultace, české

i zahraniční elektronické knihy a širokou nabídku dalších elektronických zdrojů.

Univerzitní knihovna má dnes 14 790 čtenářů. Možná není úplná známá věc, že všichni nejsou jen studenty, absolventy nebo zaměstnanci univerzity, neboť čtenářem se může stát kdokoli z široké veřejnosti. Stejně tak je veřejnost vítána i na výstavách, přednáškách a dalších akcích, které knihovna pořádá. Vše potřebné najdete na webu knihovna.zcu.cz, aktuální dění můžete sledovat také na jejím Facebooku. ●

Univerzitní knihovna Bory

BrainIn, pomocník pro pacienty s poškozením mozku i pro terapeuty

text: Pavel Korelus

Modrá, červená, světlá. Které slovo mezi ta tři nepatří? A jaký živočich se skrývá v přeházených písmenech ň, k, ů? Pro běžného člověka jde pravděpodobně o velmi jednoduché otázky, na něž dokáže odpovědět během pár vteřin. Jinak na tom ovšem může být člověk-pacient, který se zrovna zotavuje po poškození mozku. A právě pro takové vzniká na Fakultě aplikovaných věd online softwarový systém BrainIn. Pomůže jim i jejich terapeutům.

Za projektem BrainIn stojí vědci z katedry informatiky a výpočetní techniky. S podtitulem „hry pro domácí neurorehabilitaci“ ho už populární formou představili návštěvníkům Dne vědy a techniky, nicméně vědecktějšího představení se BrainIn dočkal na říjnové konferenci INSPO, která se věnuje technologiím pro osoby se specifickými potřebami.

Cíl projektu je jasný: Pacientům v akutní fázi onemocnění mozku i ve fázi dlouhodobé domácí rehabilitace usnadnit návrat k běžnému životu a zajistit podporu jejich rodinám. Vědci při práci na něm využívají cílené neurorehabilitační metody a postupy a aktuální znalosti z informačních technologií.

Na webu s adresou brainin.kiv.zcu.cz si může aplikace vyzkoušet kdokoli. Vybírat lze z devatenácti úloh

– jednu doplňovat chybějící slova do vět, jindy sklízet salát neboli z obrázků hlávek vybírat jen ty zdravě vypadající a klikat na ně, spojovat barevné body, domalovat obrázky nebo označovat k sobě patřící dvojice. Stačí být u počítače a mít přístup k internetu.

Úlohy jsou hravé a zadání pestrá, což je na BrainIn jedna z nejdůležitějších věcí. Neurorehabilitační terapeuti totiž budou moci díky softwaru a jeho šablonám vybírat jednotlivé úkoly a sestavovat z nich cvičení na míru potřebám jejich pacientů. Právě to BrainIn odlišuje od jiných podobných programů, které už existují. „Zároveň systém sbírá informace o tom, jak se pacient při vykonávání cvičení chová, kam kliká, jak je úspěšný a podobně. To nám v budoucnu umožní využít metod strojového učení při vytváření terapií,“ uvedl za autory BrainIn Roman Mouček.

Pro katedru informatiky a výpočetní techniky ale nejde o první projekt, který cílí na znevýhodněné osoby. Mediálně známý je totiž také BASIL, což je systém ovládnutí počítače mozkiem, který má nesoběstačným lidem pomoci vyjádřit jejich základní potřeby a získat alespoň omezenou kontrolu nad domácností. Vědci ze ZČU na něm spolupracovali s německými společnostmi Strategische Partnerschaft Sensorik a Sensorik-Bayern. ●